

สรุปผล และการอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาร่วมกันระหว่างเมืองของสตรีเมืองพัทยา ได้ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ เอ ไอ ซี เพื่อระดมสมองของสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมที่ศาลาว่าการเมืองพัทยา ระหว่างวันที่ 18-19 มีนาคม พ.ศ. 2549

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกที่มีสตรี และบุรุษ นั้นสามารถระบุสภาพในอดีต และปัจจุบันว่ามีสภาพเป็นจริงอย่างไรบ้าง มีจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภัยคุกคามอย่างไรบ้าง รวมทั้งมีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) คือ “กลยุทธ์การส่งเสริมสตรีให้ได้รับการเลือกตั้ง” ในการที่จะสร้างภาพที่คาดหวังในอนาคตร่วมกันในการส่งเสริมสตรีให้ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการที่จะจัดทำกลยุทธ์ร่วมกันเพื่อให้บรรลุการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเมืองพัทยาให้มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการที่จะเข้ารับสมัครรับการเลือกตั้ง

นอกจากนี้ได้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารซึ่งในวิจัยครั้งนี้ได้นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วย แต่เนื่องจากผู้บริหารติดภารกิจไม่สามารถเข้าร่วมในการประชุมเชิงปฏิบัติดังกล่าว จึงได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัยนี้

สรุปผลการวิเคราะห์สว็อท

การวิเคราะห์ สว็อท การพัฒนาร่วมกันทางการเมืองของสตรีเมืองพัทยา เพื่อค้นหาวิธีการให้บรรลุ “วิสัยร่วม” หรือ “อุดมการณ์ร่วม” โดยพิจารณาเกี่ยวกับจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats) ของปัญหาการที่สตรีไม่สามารถมีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมืองพัทยาดังต่อไปนี้

จุดอ่อน (Weaknesses)

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้พบว่า มีประชากรแฝงจำนวนมากที่เป็นสตรี จึงมีหญิงบริการมากเกินไป จากระบบสาธารณสุขูปโภคที่ไม่สมบูรณ์ ดังเช่นระบบการกำจัดน้ำเสีย การประปาที่ขาดแคลนในฤดูร้อน และประกอบกับการมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากเกินไป

การที่ไม่มีแผนพัฒนาสตรีทั้งนี้อาจเนื่องจากมีจำนวนนักการเมือง (สตรี) เพียงคนเดียวสำหรับสภาพสังคมเมืองพัตยานั้นขาดการเอื้ออาทรต่อกัน เพราะสภาพเศรษฐกิจที่เร่งรีบ นอกจากนี้สตรีมีภาระหนักในครอบครัว จึงทำให้สตรียังไม่ได้แสดงศักยภาพและความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่

ภัยคุกคาม (Threats)

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้พบว่า ปัญหาเรื้อรังทางสังคม ที่ยากจะเยียวยารักษา ดังเช่นมาเฟียเจ้าพ่อสถานบันเทิงที่เป็นแหล่งก่อให้ เกิดอาชญากรรมระดับชาติ ในเรื่องการค้ำฉนุษย์ สำหรับด้านกฎหมายนั้นประชาชนไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร และกฎหมายอื่น ๆ ในด้านสตรีเองสตรีไม่มีการจัดตั้งกลุ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยตรง และการมีหญิงบริการมาก ซึ่งเป็นปัญหาดัวอย่างที่ไม่ดีให้เยาวชน ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และมีความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

สำหรับการวิเคราะห์ในจุดแข็งและโอกาสในการพัฒนาสตรีนั้นจากการจากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้พบดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

จากสภาพเศรษฐกิจที่ดี มีสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดให้นักธุรกิจมาลงทุน อีกทั้งมีความหลากหลายของผู้คน ผู้บริหารเมืองพัตยาเห็นความสำคัญของการที่ต้องมีสตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากสตรีมีความอดทน และละเอียดอ่อนเพื่อช่วยในการวางแผนนโยบาย เพื่อพัฒนาสตรีโดยตรง อีกทั้งการที่เมืองพัตยามีลักษณะการปกครองที่มีอิสระในตนเอง ย่อมสามารถที่จะดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสตรีได้ง่าย

โอกาส (Opportunities)

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้พบว่า มีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้นเนื่องจากการที่เป็นเมืองท่องเที่ยว และมีการคมนาคมสะดวกไม่ไกลจากกรุงเทพฯ จึงสามารถพัฒนาในด้านสาธารณสุขูปโภค สังคม สิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ หากมีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาสตรีในด้านต่าง ๆ อีกทั้งผู้บริหารเมืองพัตยาไม่มีการกีดกันสตรีเข้าสู่เวทีทางการเมือง

สรุปผลการประชุมเอไอซี

จากการประชุมสามารถสรุปได้ว่าในอดีตเมืองพัทยามีความสงบ และสวยงามน่าอยู่ มีสภาพแวดล้อมที่ดี แต่ปัจจุบันมีความเจริญในด้านเศรษฐกิจ จึงมีการก่อสร้างเพื่อธุรกิจการท่องเที่ยวมากเกินไปจนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต ดังนั้นการที่จะพัฒนาเมืองพัทยาก็สมควรให้สตรีที่มีจำนวนมากกว่าบุรุษได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการวางนโยบาย และกำหนดแผนพัฒนาสตรี ทั้งนี้เพราะสตรีมีมุมมองที่แตกต่างจากบุรุษ การประชุมดังกล่าวสามารถสรุปเป็นวิสัยทัศน์ร่วม กลยุทธ์ และโครงการได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

“นายกิตติ มีศีลธรรม นำประชาชน สร้างผลงาน ด้านนโยบาย ขยายแผนล่วงหน้า พาสื่อสารดี มีกิจกรรม ร่วมกันทำ ย้ำตรวจสอบ มอบธรรมาภิบาล สานสตรี มีส่วนร่วม สวมกอดสิ่งแวดล้อม พร้อมใจรักธรรมชาติ มุ่งมาดพัฒนาการเมือง เพื่องพลังแผ่นดิน”

กลยุทธ์การพัฒนาสตรีอย่างมีส่วนร่วมทางการเมือง

1. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองให้สตรี ปรับแนวคิด เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ความเชื่อว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อนำไปพัฒนาที่เป็นธรรมในมิติหญิงชาย
2. สร้างระบบสารสนเทศส่งเสริมความรู้ และความเข้าใจทางการเมืองให้สตรี และให้โอกาสทางการศึกษาให้ได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ทางการเมือง เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องว่าสตรีมีความเท่าเทียมกับบุรุษ
3. ปรับทัศนคติ และความเชื่อ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองให้สตรี ทั้งนี้เพราะในอดีตการเมืองการปกครองเป็นเรื่องของบุรุษ อีกทั้งความไม่เอื้อจากโครงสร้างและนโยบายทางการเมืองระบบชายเป็นใหญ่ที่ครอบงำจนการเป็นวิถีคิด เจตนคติ ความเชื่อว่าสตรีไม่ควรมียบทบาททางการเมือง
4. สร้างความตระหนักการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้สตรี เนื่องจากสตรียังขาดความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของการเมืองว่า การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน รวมทั้งขบวนการขัดเกลาทางสังคมไม่ใช่ว่ามีสิทธิแค่ไปลงคะแนนเท่านั้น
5. การปลูกฝังจิตสำนึกทางการเมืองให้สตรี จากที่สตรีไม่กล้าเสนอตนเอง ไม่มั่นใจหรือครอบครัวยังไม่สนับสนุน เนื่องจากมีภารกิจในครอบครัว จึงไม่มีเวลาเพราะขาดความมั่นใจไม่กล้าตัดสินใจ ในการลงสมัครรับเลือกตั้ง

6. สนับสนุนให้สตรีเลือกตัดสินใจเข้ามามีบทบาททางการเมือง ด้วยการเพิ่มจำนวนสตรีในระดับตัดสินใจทางการเมืองของเมืองพัทยา ในการบริหารเมืองพัทยาทุกระดับอย่างน้อยมีจำนวนเท่ากับบุรุษ

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการได้มีโครงการเกิดขึ้น ดังนี้

1. โครงการ : เครือข่ายการเรียนรู้ทางการเมืองเพื่อสตรี
2. โครงการ : การจัดระบบสารสนเทศสำหรับสตรี
3. โครงการ : ส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองเพื่อสตรี
4. โครงการ : สร้างจิตสำนึกรักชุมชนและบ้านเมืองพัทยา
5. โครงการ : สร้างผู้นำสตรีทางการเมือง
6. โครงการ : ส่งเสริมสตรีให้เข้ารับการเลือกตั้ง

อภิปรายผล

จากการศึกษาแผนแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี (พ.ศ. 2549-2551) พบว่ามียุทธศาสตร์ในการพัฒนาของเมืองพัทยานั้น ยังไม่มียุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาที่เกี่ยวกับสตรีโดยตรง ในเรื่องการส่งเสริมสตรีให้มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบระดมสมอง (AIC) โดยการ สร้างภาพความฝัน (A - Appreciation) และหามาตรการให้เป็นไปตามความฝัน (I - Influence) และวิธีต่าง ๆ ที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองของสตรี (C - Control) จากประชากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ นักการเมือง ประธานชุมชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้ได้กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในการเมืองท้องถิ่น ที่เกิดจากการใช้การวิเคราะห์สวอท (SWOT Analysis) เพื่อให้กลุ่มดังกล่าวมาร่วมกันวิเคราะห์ เกี่ยวกับสถานการณ์เกี่ยวกับจุดอ่อนในมิติต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต ความปลอดภัยของชีวิต และการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติหญิงชายที่เกี่ยวกับสถานะในครอบครัวที่สตรีต้องแบกรับในครอบครัว รวมทั้งการที่สตรีไม่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารจัดการ ทั้ง ๆ ที่ในสภาพความเป็นจริงนั้นปรากฏว่าหากสตรีมีความรู้ทางการเมืองเพียงพอ ย่อมมีความสามารถที่จะบริหารจัดการไม่น้อยหน้าบุรุษซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของอรพรรณ ฤาชาที่พบว่า ในการยอมรับบทบาทของสตรีในทางการเมือง ชายยังมีทัศนคติที่เกี่ยวกับชายเป็นใหญ่จึงทำให้เกิดขวางโอกาสในการเข้าถึงอำนาจของสตรีในระดับประเทศ แต่เคยมีอิทธิพลอยู่

จริงในอดีตในชุมชนรากหญ้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบหญิงเป็นรองในชาวไทยภูเขา แต่ยังมีปัจจัยที่ช่วยผ่อนคลายสภาวะนี้ คือการคนรุ่นใหม่ได้รับการศึกษาสูง และการซึมซับวัฒนธรรมความเท่าเทียมกันจากโลกตะวันตก ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติ การที่สตรีเข้าใจถึงความเท่าเทียมทางเพศ แต่อย่างไรก็ตาม การที่สตรีจะได้รับการยอมรับทางการเมืองหรือไม่นั้น ไม่เกี่ยวกับความเป็นเพศหญิง แต่เกิดจากผลงานที่ทำ และคุณสมบัติส่วนตัว (อัตลักษณ์อื่น ๆ ดังเช่นการที่มีการศึกษาที่ดี มีฐานะมั่นคง การยอมรับของสมาชิกในครอบครัว และการสร้างเครือข่ายที่มีกิจกรรมร่วม หรือผลประโยชน์ร่วมกัน (อรพรรณ ฤชา, 2547, น. 138)

นอกจากนี้การประชุมยังทำให้สมาชิกมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงจุดอ่อนของตนและสามารถปรับจุดอ่อนดังกล่าวให้เป็นจุดแข็งได้ รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาสตรีที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งเป็นการเสริมพลังสตรี (Empowerment) ให้มีความสามารถและศักยภาพเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นการสอดคล้องกับงาน วิจัยของนางนภัส เทียงกมล (2547) ที่ว่าผู้นำชุมชนทั้งชายและหญิงสามารถพัฒนาศักยภาพตนเอง ได้จากการสัมมนาสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ A-I-C

สำหรับจุดแข็งนั้นแม้ว่ากฎหมายระดับประเทศมีการสนับสนุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเมืองของประเทศไทย ได้มีการแก้กฎระเบียบกฎกระทรวง พระราชบัญญัติและกฎหมายหลายฉบับ จากรัฐธรรมนูญปัจจุบัน (รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540) ที่รับรองความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายและหากมีการออกกฎหมายตามกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ชัดเจนดังเช่น การกำหนดให้มีนักการเมืองสตรีครึ่งหนึ่ง หรืออย่างน้อยให้มีการเพิ่มสัดส่วนให้ถึงร้อยละ 30 ดังเช่นองค์การสหประชาชาติ รัฐบาลหลาย ๆ ประเทศได้พยายามที่จะผลักดันสตรีเข้าไปทำหน้าที่ในระดับรัฐสภา โดยให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางนโยบาย และแผนระดับประเทศ ซึ่งนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่ง (Millennium Development Goals) ตามข้อที่ 3 ที่ระบุว่าส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย และเสริมพลังให้สตรี (สมาคมติดตามการพัฒนาสตรีในประเทศไทย, 2548) กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสตรีก็จะได้รับการแก้ไข และถูกยกเลิกไปในที่สุด แม้ว่าจะมีรัฐธรรมนูญรับรองความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายและ มีกฎหมายรองรับรัฐธรรมนูญแล้วและมีการแก้ไขกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสตรีแล้วก็ตาม แต่ที่สำคัญคือความมุ่งมั่นที่จะเข้าสู่เวทีการเมืองของสตรีต่างหากที่จะทำให้สร้างแรงบันดาลใจในการที่มีความต้องการส่วนตัวที่จะมีบทบาททางการเมือง แต่อย่างไรก็ตามอุปสรรคที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งคือการขาดความมั่นใจในตนเองเพราะการศึกษา ประกอบกับการขาดประสบการณ์และขาดแรงสนับสนุนจากครอบครัว แต่อย่างไรก็ตามสตรียังเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยมากซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ (อรพรรณ ฤาชา, 2547, น. 28-32) สตรีก็อาจจะไม่สามารถมีบทบาทได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ ถ้าผู้ชายไม่ปรับบทบาทของตนเข้ารับผิดชอบในการช่วยทำงานบ้าน ช่วยอบรมเลี้ยงดูบุตร นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดจอห์น สจ๊วท มิล (Mill, J. S., 1977) เห็นว่า หากต้องการให้เกิดความเสมอภาคทางเพศหรือความยุติธรรมทางเพศสภาพ (Sexuality) ซึ่งเป็นการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของสตรีแล้ว สังคมต้องไม่มองแค่การให้การศึกษา แต่ต้องให้อิสราภาพในฐานะประชาชน และโอกาสทางเศรษฐกิจเหมือนที่ผู้ชายได้รับ (ชายไทย รักษาชาติ, 2547, น. 24)

แต่จากการศึกษาครั้งนี้บุรุษที่เข้าการประชุมได้เป็นแนวร่วม ในการที่จะสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเมืองพัทยาโดยมีการร่วมสร้างโครงการสร้างผู้นำสตรีทางการเมือง และโครงการ ส่งเสริมสตรีให้เข้ารับการเลือกตั้ง สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน (วิมลศิริ ชำนาญเวช, 2545, น. 21)

สำหรับจุดอ่อน การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเมืองพัทยานั้น เกิดจากสตรีเมืองพัทยาก็มีภาระหนักในครอบครัวเพราะว่าต้องหน้าที่ดูแลครอบครัวและหารายได้ ทั้งนี้ เนื่องจากค่าครองชีพในเมืองพัทยาค่อนข้างสูง จึงทำให้การที่สตรีจะมามีบทบาททางการเมืองนั้นมีโอกาสเป็นไปได้ยากลำบากมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดแมรี โวลสโตนคราฟท์ เห็นว่าการที่ผู้หญิงถูกลดบทบาทให้อยู่เฉพาะแต่ในบ้านและทำงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ในขณะที่ผู้ชายมีโอกาสออกไปทำงานนอกบ้าน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะนั้น เป็นการลดอำนาจของผู้หญิงลง เพราะผู้หญิงไม่ได้รับอนุญาตให้ตัดสินใจด้วยตนเอง ทุกอย่างขึ้นอยู่กับสามี (Wollstonecraft, M., 1792)

สำหรับโอกาส การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเมืองพัทยานั้น แม้จะไม่มีกีดกันโดยตรง แต่สตรีที่เข้ารับสมัครเองไม่ได้แสดงบทบาทให้ชัดเจนถึงความมุ่งมั่นในทางการเมือง ดังเช่นไม่มีวางแผนระยะยาวที่จะสร้างผลงานให้ประจักษ์แก่ประชาชนเมืองพัทยาเพื่อสร้างศรัทธา และทำให้รับการยอมรับ อีกทั้งไม่มีการรณรงค์หาเสียงอย่างจริงจัง ด้วยการแสดงนโยบาย และแผนงานที่ชัดเจนที่พอจะทำให้ประชาชนศรัทธาและเชื่อมั่นว่าสตรีจะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างแท้จริง ซึ่งสมาชิกที่เข้าประชุมเห็นว่าสตรีที่สนใจทางการเมืองต้องรวมกลุ่มกันเพื่อร่วมกันสร้างกิจกรรมทางการเมืองร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของเมืองพัทยารูปแบบในอนาคตโดยเริ่มจากรวมกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการก่อน ซึ่งหากสมาชิกที่เข้าประชุมสามารถดำเนินการได้อย่างที่ตั้งใจ ย่อมเป็นโอกาสที่จะส่งเสริม และสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้บุรุษที่เข้าประชุมได้เสนอตนที่จะเข้าร่วมรณรงค์ช่วยเหลือภัยอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการข้อมูลความเป็นจริงของประเทศนิวซีแลนด์มีสัดส่วนสตรีที่อยู่ในรัฐสภาร้อยละ 30 ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีสัดส่วนสตรีที่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับสตรีในประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยกัน นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากการที่มีการปูพื้นฐานทางการเมืองที่ดีเพราะเป็นชาติแรกของโลกที่ให้สตรีมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมาตั้งแต่ปี 1893 และมีการปูพื้นฐานทางการศึกษาที่ดี กล่าวคืออีก 15 ปีต่อมาเป็นประเทศแรกในจักรวรรดิอังกฤษที่ได้มีการประสิทธิ์ประสาทนียบัญญัติให้แก่สตรีเป็นครั้งแรก (online, womeninpolitics. org, access 1 Jan 2006)

ขณะเดียวกันเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน ดังเช่นประเทศพม่ามีสตรีที่โดดเด่นซึ่งต่อสู้ทางการเมืองของนางอองซานซูจี ที่ดังไปทั่วโลกทั้ง ๆ ที่รัฐบาลพม่าเป็นรัฐบาลเผด็จการ แต่ก็มิได้มีความเกรงทั้งนี้อาจจะมาจากความมั่นใจในตนเองเนื่องจากการศึกษาที่ดี มีครอบครัวที่สนับสนุน และแรงสนับสนุนจากสังคม

สำหรับอุปสรรคการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีนั้นสมาชิกที่ร่วมประชุมยอมรับว่า ในสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าจากวัฒนธรรมทางการเมือง และค่านิยมดั้งเดิมที่ฝังรากลึกเกี่ยวกับบทบาททางเพศ ทำให้สตรีขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง และพรรคการเมืองส่วนใหญ่จะปิดกั้นสตรี รวมทั้งค่านิยมนักการเมืองบุรุษยังไม่ได้ให้เกียรติและให้ความเคารพต่อนักการเมืองสตรีซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (ขวัญดาว ลือเปี่ยม, 2545, น. 36) นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยอื่นที่เป็นอุปสรรคคือส่วนหนึ่งเป็นภูมิหลังของสตรีเอง เช่น ปัจจัยด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการศึกษา ประสบการณ์ทางการเมือง รวมทั้งสตรีเองขาดแรงจูงใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง แม้ว่าการยอมรับของนักการเมืองสตรีจะมีมากขึ้น แต่ยังคงเหลือแนวคิดที่ว่าตำแหน่งบริหารทางการเมืองไม่เหมาะกับสตรี เพราะคิดว่าอาจไม่สามารถจัดการเหตุการณ์รุนแรงจะทำได้ ซึ่งเป็นความเข้าใจผิด ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ (วลีรัตน์ แสงไชย, 2545, น. 37; อรพรรณ ฤาชา, 2547, น. 79)

ดังนั้นจากการวิเคราะห์สถานการณ์การเมืองพหุภาคีที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมด้วยเทคนิคเอไอซี ทำให้สมาชิกที่เข้าร่วมประชุมเสนอ วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการพัฒนาสตรีเมืองพหุภาคี และมีการเสนอแผนงานโดยมีโครงการที่จัดกิจกรรมของสตรี โดยเฉพาะเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการบรรลุวิสัยทัศน์ร่วมกันในการพัฒนาสตรีให้มีส่วนร่วมทางการเมืองเบื้องต้น คือ การส่งเสริมสตรีให้ได้รับการเลือกตั้ง จึงต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ การดำเนินการ และการควบคุมให้บรรลุเป้าหมาย และจุดประสงค์ดังกล่าวของวิสัยทัศน์ร่วม โดยสามารถสรุปจากการประชุมว่าเมื่อสามารถกำหนดได้ดังกล่าวก้าวหน้าแล้ว ต้องมีการดำเนินการตามกลยุทธ์ซึ่งเป็นการวางแผนดำเนินงานใน

รายละเอียดที่เฉพาะเจาะจงเพื่อ บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือกำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมให้สตรีได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเมืองพัทยาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในส่วนนี้ในการวิจัยจึงเสนอแนะเป็นกลยุทธ์เพื่อให้สตรีที่ต้องการลงสมัครรับเลือกตั้งนำไปทดลองใช้ โดยสามารถสรุปจากความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม แล้วนำเสนอแผนปฏิบัติการ ดำเนินการด้วยการนำเสนอในรูปแบบกิจกรรม (โครงการต่าง ๆ) เพื่อสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งเป็นการควบคุมกิจกรรม (โครงการต่าง ๆ) ซึ่งเป็นการตรวจสอบกิจกรรม (โครงการ) ที่ดำเนินการตามกลยุทธ์ และผลการ ดำเนินการ เพื่อเปรียบเทียบระหว่างผลการดำเนินการที่เกิดขึ้นจริงกับแผนกลยุทธ์ที่กำหนด ซึ่งต้องมีการติดตาม ประเมิน เพื่อปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นไป

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ “กลยุทธ์การส่งเสริมสตรีที่ได้รับการเลือกตั้ง” เป็นเป้าหมายในการพัฒนาสตรีให้มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรม เพราะหากสตรีสามารถได้รับการเลือกตั้ง แล้ว นโยบาย และแผนการปกครองเมืองพัทยาย่อมได้รับการส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพัฒนาสตรีอย่างเป็นรูปธรรมจากสตรีที่ได้รับเลือกตั้งไม่มากนักน้อย ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีในการที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงและชายประการหนึ่งที่ชัดเจน อีกทั้งสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งสามารถสนับสนุนให้เกิดกิจกรรม และโครงการที่จะสนับสนุนสตรีให้มีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น และย่อมมีส่วนช่วยต่อสู้เพื่อสิทธิสตรี และพัฒนาสตรีให้มากยิ่งขึ้นในด้านต่าง ๆ เช่นเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นการดูแลอำนาจระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarcy) และมีกำลังต่อรองในการปกครองเมืองพัทยามากยิ่งขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540

ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่ได้จากนายนิรันดร์ วัฒนศาสตร์สาร นายกเมืองพัทยา ได้ให้ข้อมูลว่ากลุ่มผู้บริหารเอง มีความสนใจที่จะเชิญสตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจของสตรีเป็นประการแรก ประการที่สองคือความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ ประการที่สามต้องมีเวลาเพียงพอ ประการสุดท้ายต้องมีจิตสาธารณะ มีความเสียสละต่อส่วนรวม รวมทั้งในการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่ได้จากนายอุฤทธิ์ นันทสุรศักดิ์ รองประธานสภาเมืองพัทยา ได้ให้ข้อมูลว่าผู้บริหารเมืองพัทยาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสตรีในเมืองพัทยาเช่นกัน สตรีในเมืองพัทยามีอาชีพหลากหลาย และมีจำนวนมากที่เป็นประชากรแฝงที่เป็นสตรี นอกจากนี้นางอรุณี อาดัม ได้ให้ความเห็นว่าสตรีเมืองพัทยา ไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าที่ควร เพราะว่าสตรีไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง คิดว่าสมัครอย่างไรก็คงไม่ได้ เพราะการเมืองพัทยาทูกผูกขาดอยู่แล้ว ทำอย่างไรก็ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ลงสมัครเลือกตั้งก็เหนื่อยเปล่า

ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีนั้น ทางคณะผู้บริหารเองไม่ได้ตั้งข้อรังเกียจหรือกีดกันสตรีแต่อย่างใด นอกจากนี้เห็นว่าสตรีมีข้อดีหลายประการที่บุรุษไม่มี เช่น มีความอดทน เสียสละ มีความเป็นเพศแม่สูง เป็นผู้ที่มีความรู้สึกละเอียดอ่อน อ่อนโยน มีความเข้าใจเด็ก สตรีคนชรา มากกว่าบุรุษ หากแต่ว่ายังไม่มีสตรีที่มุ่งสนใจทางการเมืองอย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจเนื่องจากขาดแรงจูงใจ และความสนใจทางการเมืองอย่างแท้จริง ในความเป็นจริงที่ปรากฏสตรีที่ลงสมัครเข้ารับการเลือกตั้งที่ผ่านมา ยังไม่มีผู้ใดที่แสดงว่ามีศักยภาพที่มีความโดดเด่นให้ประจักษ์ในความสามารถที่จะให้ประชาชน และสังคมเห็นความสามารถของสตรี เพื่อให้ประชาชนรับรู้ และตัดสินใจเลือกสตรีเข้ามาเป็นตัวแทนของตน แต่หากว่ามีสตรีผู้ใดที่มีศักยภาพที่โดดเด่น และบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่สังคมจนเป็นที่ประจักษ์ชัด ดังเช่นการบริการสาธารณะแก่สตรีที่ให้บริการด้านต่าง ๆ ในเมืองพัทยาให้ความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น เช่น การจัดสอนวิชาชีพ การสอนภาษาอังกฤษ การช่วยเหลือเด็กก่อนวัยเรียน ย่อมเป็นโอกาส และเป็นหนทางที่จะนำสตรีไปสู่ความสำเร็จในการได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (อรพรรณ ฤาชา, 2547, น. 136) ที่พบว่าจุคชายที่สำคัญต้องเป็นผู้ที่เคยมีผลงานทางด้านบริการสาธารณะดังกล่าว จึงจะสามารถสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้บริหารเมืองพัทยาสามารถนำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปบรรจุในแผนพัฒนาช่วงต่อไป เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เน้นความเสมอภาคหญิงชาย อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ สำหรับบังคับใช้ในปัจจุบันที่มีการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย โดยกำหนดให้มนุษย์ทั้งสองเพศได้รับความคุ้มครองจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบขององค์การสหประชาชาติ อันเป็นการพัฒนาสตรีอย่างเป็นรูปธรรมให้สตรีมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของการพัฒนาสตรี ให้มีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อเข้าไปเป็นสมาชิกสภาเมืองพัทยา ซึ่งเป็นระดับบริหาร และตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย การวางแผน และดำเนินการจัดโครงการกิจกรรม ที่จะนำไปสู่การพัฒนาเมืองพัทยาด้วยการให้สตรีมีบทบาทในการพัฒนาสังคมในด้านต่าง ๆ ทุกด้านไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง การศึกษา วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเมืองพัทยา

2. จากการศึกษาพบว่าไม่มียุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาเมืองพัทยา (พ.ศ. 2549-2551) ที่เกี่ยวข้องกับสตรีโดยตรงจะมีแต่ทางอ้อม คือ โครงการสอนตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี จึงสามารถสรุปได้ว่าเมืองพัทยาไม่ได้สนับสนุนส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงแต่ประการใด แม้ว่าการมีตัวแทน ที่ได้จากการที่สตรีลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเมืองพัทยามีเพียงคนเดียวจากจำนวนสมาชิกทั้งหมด 24 คน นับว่ายังน้อยมากในการที่จะเข้าไปเป็นปากเสียงในสภาผู้วิชัยเห็นสมควรให้มีการจัดทำแผนพัฒนาสตรีโดยตรง ในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสตรีต่อไป นอกจากนั้น เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาสตรีทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการมีส่วนร่วมทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มสตรีในอนาคต

3. เนื่องจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นการยากที่จะเข้าใจสำหรับคนทั่วไป จึงจำเป็นต้องให้เวลากับผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่านี้ ซึ่งหากสามารถดำเนินการเป็นเวลา 3 วันจะเป็นการดียิ่ง แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่เข้าร่วมประชุมต้องเสียสละเวลาการทำงานมาหาгин และทำให้ขาดรายได้ ซึ่งจากการประชุมครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเกินความคาดหมาย เพราะผู้เข้าร่วมประชุมกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมทั้ง ๆ ที่ต้องขาดรายได้ประจำไป ถ้าเป็นไปได้ควรมีประชาชนมาร่วมประชุมทุกภาคส่วน เช่น ผู้ประกอบการโรงแรม ผู้บริหารภาครัฐ นักกฎหมาย เป็นต้น

4. จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าจุดอ่อนที่สำคัญที่พบว่าสตรีเมืองพัทยามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย ดังนั้นสตรีเมืองพัทยา จึงควรร่วมกันสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองให้สตรีสร้างระบบสารสนเทศส่งเสริมความรู้ และความเข้าใจทางการเมืองให้สตรี ปรับทัศนคติ และความเชื่อ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองให้สตรี สร้างความตระหนักการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้สตรี การปลูกฝังจิตสำนึกทางการเมืองให้สตรี และร่วมกันสนับสนุนให้สตรีเลือกตั้งตัดสินใจเข้ามาบริหารทางการเมือง

5. เมื่อย้อนมองสตรีในเมืองพัทยา หรืออาจกล่าวว่าเป็นการพิจารณาสตรีในประเทศไทย ทั้งนี้เพราะพัทยามีสตรีที่หลากหลายจำนวนมาก ซึ่งเป็นประชาชนที่อพยพย้ายถิ่นมาจากทั่วประเทศ หรือแม้สตรีจากต่างประเทศก็ยังมาทำมาหาгинในเมืองพัทยา และสตรีที่อพยพมาเป็นหญิงบริการนั้น เพราะขาดโอกาสทางการศึกษา จึงทำให้สตรีเหล่านั้นไม่สามารถเลือกอาชีพได้ด้วยตนเอง และทำให้ไม่มีโอกาสที่ดีเกี่ยวกับหน้าที่การงาน จึงจำต้องมายึดอาชีพที่สังคมไทยรังเกียจ อย่างไรก็ตามสังคมต้องให้โอกาสแก่สตรีด้วยการพัฒนาสตรีเมืองพัทยาด้วยการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาสตรีเหล่านั้นโดยตรง โดยการให้ความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศ และให้ความรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการเปลี่ยนอาชีพในอนาคต

6. หากพิจารณาปัจจัยที่จะสนับสนุนสตรีเมืองพัทยาให้มีส่วนร่วมทางการเมืองของเมืองพัตยานั้นนอกจากการยกระดับความรู้ของสตรีที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาในเมืองพัทยาแล้ว ควรต้องมีการจัดตั้งเครือข่ายสตรีเพื่อจัดการเรียนรู้ให้สตรีมีความสามารถในการประกอบอาชีพอื่น นอกจากอาชีพที่ทำอยู่ และมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ ความเสมอภาคที่ตนเองควรได้รับ และรวมถึงความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ทั้งนี้เพราะการเมืองคือชีวิต ซึ่งหมายถึงการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาที่จะสร้างประโยชน์แก่ประชาชนโดยรวมได้ หากสามารถดำเนินการดังกล่าวข้างต้นจะเป็นรากฐาน ที่สำคัญในการพัฒนาสตรีให้มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น ในการที่สามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง และมีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องจากการมีเศรษฐกิจที่ดี จะส่งผลให้สตรีมีโอกาสในการเข้าร่วมพัฒนาเมืองพัทยาได้อย่างเป็นรูปธรรม

7. หากสตรีต้องการมีบทบาททางการเมืองจำเป็นต้องได้รับการศึกษาสูงอย่างน้อยต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จึงจะสามารถเข้าถึงศูนย์กลางอำนาจของเพศชายที่ครอบงำอยู่ โดยการสร้างคุณค่าในตนเองด้วยการมีบทบาททางการเมือง และมีตัวตนอยู่อย่างเท่าเทียมกัน จากการที่ปัจจุบันสตรีได้รับโอกาสในการศึกษาน้อย และไม่สามารถเลือกอาชีพได้ด้วยตนเอง ซึ่งหมายความว่าสตรีในปัจจุบันในประเทศไทย รวมทั้งเมืองพัทยาก็ต้องการมีส่วนร่วมในทางการเมือง นั้นต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มากขึ้นด้วยการตระหนักถึงความสำคัญทางการเมือง

8. สตรีเมืองพัทยาคควรจะต้องให้มีกิจกรรมร่วมกัน ด้วยการจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายของการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ด้วยการมาร่วมประชุม ร่วมคิด ร่วมวางแผน และดำเนินโครงการร่วมกันเพื่อทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมทางการเมือง และให้สตรีมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติหญิงชาย ที่ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ (Gender Equality) และเสนอให้ผู้บริหารเมืองพัทยา ด้วยมีโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีเมืองพัทยา เพื่อมาส่งเสริมและสนับสนุนกลยุทธ์ดังนี้

- โครงการที่ 1 เครือข่ายการเรียนรู้ทางการเมืองเพื่อสตรี
- โครงการที่ 2 การจัดระบบสารสนเทศสำหรับสตรี
- โครงการที่ 3 ส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองเพื่อสตรี
- โครงการที่ 4 สร้างจิตสำนึกกรชุมชนและบ้านเมืองพัทยา
- โครงการที่ 5 สร้างผู้นำสตรีทางการเมือง
- โครงการที่ 6 ส่งเสริมสตรีให้เข้ารับการเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้อีกโดยการสร้างเป็นเครือข่ายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี เพื่อเป็นการพัฒนาสตรี และบุรุษให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อสร้างจิตสำนึก และความตระหนักถึงความสำคัญทางการเมืองอย่างต่อเนื่องจะเป็นประโยชน์อย่างมาก
2. สมาชิกสามารถใช้การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ไปสร้างสรรค์แนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมในด้านอื่น ๆ เช่น ยาเสพติด เอดส์ และด้านสุขภาพอนามัยของสตรี
3. ทำการวิจัยในการติดตามผลการประชุมเชิงปฏิบัติการว่ามีการนำโครงการ และกิจกรรมที่ร่วมกันคิด ร่วมวางแผน ในการประชุมครั้งนี้ไปดำเนินการต่อหรือไม่ หากมีแล้วนั้นพบว่ามีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด
4. หากต้องการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นให้ยั่งยืนนั้นควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ให้แก่เยาวชนทั้งชายและหญิงโดยการบูรณาการความคิดเรื่องความเสมอภาคทางเพศในการประชุมดังกล่าวด้วย